

۱ معادل امروزی عبارت «واقعات غریب که خاص، او را بود.» را بنویسید.

۲ از تعبیر کنایی «برای کسی خواب دیدن» چه موقع استفاده می‌شود؟

۳ واژه‌ی مشخص شده‌ی زیر، در گذر زمان مشمول کدامیک از وضعیت‌های چهارگانه شده است؟
چو سیوفارش آمد به پهنای گوش ز شاخ گوزنان برآمد خروش

۴ شیوه ساخت هر یک از واژه‌های روبه‌رو چیست؟ الف) میان‌وند: ب) رفتن:

۵ سیر معنایی واژه‌ی «خنده» در گذر زمان مشمول کدامیک از وضعیت‌های چهارگانه شده است؟

۶ عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.
بدو گفت مهتر به روی دژم

۷ واژه‌ی «سیر» مشمول کدامیک از وضعیت‌های چهارگانه شده است؟

۸ واژه‌ی «سوگند» مشمول کدامیک از وضعیت‌های چهارگانه شده است؟

با توجه به ابیات زیر به ۳ پرسش پاسخ دهید:
بپوید کاین مهتر آهرمن است جهان آفرین را به دل دشمن است
بدان بی‌بها ناسزاوار پوست پدید آمد آوای دشمن ز دوست

۹ «بپوید» به چه معناست؟

۱۰ منظور از «مهتر» چه کسی است؟

۱۱ منظور از «ناسزاوار پوست» چیست؟

۱۲ پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید.
الف) چشمه‌ی روشن ب) چهل حدیث

بارزترین آرایه‌ی ادبی مصراع دوم بیت زیر را بیابید و مفهوم آن را بنویسید.
«شماریت با من نباید گرفت / بدان تا جهان ماند اندر شگفت»

نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید.
الف) دیداری با اهل قلم (ب) ادبیات و تعهد در اسلام

بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.
شماریت با من نباید گرفت / بدان تا جهان ماند اندر شگفت

با توجه به بیت «همه سوی دوزخ نهادید روی / سپردید دل‌ها به گفتار او» مرجع ضمیر «او» کیست؟

بیت زیر را به نثر روان برگردانید.
بدان بی‌بها ناسزاوار پوست / پدید آمد آوای دشمن ز دوست

معنی و مفهوم بیت زیر را بنویسید.
نباشم بدین محضر اندر گوا / نه هرگز براندیشم از پادشا

با توجه به بیت‌های زیر، به ۵ پرسش بعدی پاسخ دهید.

چو کاوه برون آمد از پیش شاه	بر او انجمن گشت بازارگاه
از آن چرم کاهنگران پشت پای	بپوشند هنگام زخم درای
همان کاوه آن بر سر نیزه کرد	همان گه ز بازار برخاست گرد
خروشان همی رفت نیزه به دست	که ای نامداران یزدان‌پرست
کسی کاو هوای فریدون کند	سر از بند ضحاک بیرون کند
بپوید کاین مهتر آهرمن است	جهان آفرین را به دل دشمن است
بدان بی‌بها ناسزاوار پوست	پدید آمد آوای دشمن ز دوست

در بیت‌های فوق یک مجاز بیابید و معنی آن را ذکر کنید.

معنای «پشت پای» و «زخم درای» را بنویسید.

معنای کنایی «سر از بند کسی بیرون کردن» چیست؟

«بپوید» به چه معناست و منظور از «مهتر» در این شعر کیست؟

معنی مصراع آخر چیست؟

با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

«بپوید کاین مهتر آهرمن است»	جهان آفرین را به دل دشمن است
بدان بی‌بها ناسزاوار پوست	پدید آمد آوای دشمن ز دوست
الف) به چه دلایلی، کاوه، مردم را به قیام و حرکت فرامی‌خواند؟	
ب) مقصود از «بی‌بها ناسزاوار پوست» چیست؟	

۲۵

معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
همان‌گه یکایک ز درگاه شاه / برآمد خروشیدن دادخواه

۲۶

واژه مشخص شده در بیت زیر نمونه‌ای برای کدام یک از وضعیت‌های چهارگانه‌ی ناشی از گذر زمان هستند؟
بی‌وفا نگار من، می‌کند به کار من خنده‌های زیر لب، عشوهای پنهانی

۲۷

باتوجه به زمینه‌ی حماسه، بیش‌ترین بخش حماسه را اشخاص و حوادث تشکیل می‌دهند.

۲۸

شعر زیر را به نثر روان بنویسید:
بدو گفت مهتر به روی دژم
که برگوی تا از که دیدی ستم

۲۹

در دو بیت زیر:
«محفل ما دگر امروز به بستان ماند
عیش خلوت به تماشای گلستان ماند»
«به خشم رفته‌ی ما را، که می‌برد پیغام؟
بیا، که ما سپر انداختیم، اگر جنگ است»
الف) واژه‌ای بیابید که تحوّل معنایی یافته است؟
ب) کدام واژه با حفظ معنای قدیم، معنای جدید نیز گرفته است؟

۳۰

واژه‌ی «دستور» مشمول کدام‌یک از وضعیت‌های چهارگانه‌ی تغییر معنایی واژه شده است؟

۳۱

براساس چه رابطه‌ای، می‌توان به معنای واژه‌ی «سیر» در عبارت زیر پی برد؟
«سیر را غم گرسنه نیست، هم چنان که سوار را غم پیاده.»

۳۲

نخستین چاره‌اندیشی مردم در مقابل بیداد ضحاک چه بود؟

۳۳

چهار واژه از غیر محسوسات مثال بزنید که در گذشته وجود نداشته و امروز به وجود آمده است.

۳۴

چهار واژه مثال بزنید که امروز رایج نیست اما در گذشته وجود داشته است.

۳۵

مشخص کنید واژه‌های زیر، مشمول کدام‌یک از وضعیت‌های چهارگانه شده‌اند:
دستور، رکاب، تماشا، کثیف، سفینه، سپر، زین، دستار

۳۶

درباره‌ی تفاوت معنایی فعل «گشت» در بیت زیر گفت‌وگو کنید.
چون از او گشتی همه چیز از تو گشت
چون از او گشتی همه چیز از تو گشت

- ۱ وقایع عجیب و شگفت که مخصوص (ویژه‌ی) او بود. (۰/۵)
- ۲ هنگامی که برای کسی نقشه‌ای کشیده می‌شود. (۰/۵)
- ۳ پس از انتقال به دوره‌ای دیگر از فهرست واژگان حذف شده‌است. (متروک) (۰/۲۵)
- ۴ الف) ترکیب (۰/۲۵) ب) اشتقاق (۰/۲۵) (ص ۹۰)
- ۵ با همان معنای قدیم به حیات خود ادامه می‌دهد. (۰/۲۵)
- ۶ پادشاه (ضحاک) با صورت خشمگین (عصبانیت) به او گفت. (۰/۵)
- ۷ هم معنای قدیم حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته‌است. (۰/۲۵)
- ۸ معنای قدیم را از دست داده و معنای جدید گرفته‌است. (تحوّل معنایی) (۰/۲۵)
- ۹ حرکت کنید - برخیزید (۰/۲۵)
- ۱۰ ضحاک (۰/۲۵)
- ۱۱ چرم کم ارزش - پیش‌بند چرمین کاوه (۰/۲۵)
- ۱۲ الف) غلامحسین یوسفی
ب) امام خمینی (ره)
- ۱۳ «جهان» مجاز از مردم جهان
- ۱۴ الف) غلامحسین یوسفی
ب) محمدرضا حکیمی
- ۱۵ لازم است برای این اقدام ظالمانه به من حساب پس بدهی تا مردم جهان شگفت‌زده شوند.
- ۱۶ ضحاک
- ۱۷ با آن چرم بی‌ارزش دوست از دشمن شناخته شد.
- ۱۸ من این استشهادنامه را تأیید نمی‌کنم و هرگز از پادشاه نمی‌ترسم.
- ۱۹ بازار یا بازارگاه مجاز از مردم بازار
- ۲۰ روی پا / سینه‌ی پا
ضربه‌ی پتک
- ۲۱ از اطاعت کسی خارج شدن / اطاعت نکردن
- ۲۲ حرکت کنید / برخیزید - ضحاک

۲۳ دوست از دشمن شناخته شد.

۲۴ الف) زیرا این شاه (ضحاک) مانند اهریمن است (۰/۲۵) و در دل با خداوند دشمن است. (۰/۲۵)
ب) چرم کم ارزش (۰/۵)

۲۵ ناگهان

۲۶ با همان معنای قدیم به حیات خود ادامه می‌دهد. (۵/۲۵)

۲۷ قهرمانی (۰/۲۵)

۲۸ شاه(ضحاک) باچهره‌ی خشمگین به او(کاو)گفت: (۰/۲۵) که بگو چه کسی به تو ستم کرده است؟ (۰/۲۵)

۲۹ الف) تماشا ب) سپر

۳۰ «دستور» معنی قدیم خود (وزیر) را از دست داده است و در معنی جدید (فرمان) به‌کار می‌رود.

۳۱ تضاد

۳۲ دو تن مرد پارسا خورش‌خانه‌ی ضحاک را برعهده گرفتند و برای نجات جان همگان چاره‌ای اندیشیدند که روزانه مغز سر یکی از دو نفری را که برای بیرون کردن مغز سرشان می‌آوردند، با مغز گوسفند در آمیزند و دیگری را نجات بخشند که بدین ترتیب ماهانه سی‌تن، از مرگ نجات یافتند.

۳۳ توژم - بسامد - یارانه - روان‌شناسی

۳۴ درزی ← خیاط

آزفنداک ← رنگین‌کمان

ملطفه ← نامه‌ی خلاصه و کوتاه

پرویزن ← غربال

۳۵ وضعیت الف) دستار

وضعیت ب) دستور، تماشا، کثیف، سفینه

وضعیت ت) رکاب، سپر، زین

۳۶ معنای اول: وقتی به خداوند تعلق پیدا کردی همه چیز از آن تو خواهد بود.

معنای دوم: وقتی از روی‌گردان شوی همه چیز از تو روی‌گردان خواهد شد.

